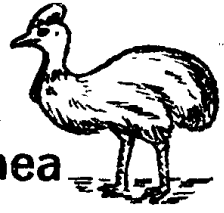

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO 106

- 1. MEI 1960

WOENSDAG 11 MEI 1960

Toelichting op begroting NNG : **REGERING WIL NIEUWE PERIODE INLUIDEN**

Toenemende financiering door EEG

De minister van Binnenlandse Zaken heeft de Tweede Kamer de toelichting op de begroting voor Nederlands Nieuw Guinea doen toekomen.

Uit die toelichting blijkt dat de regering met betrekking tot dit gebiedsdeel een nieuwe periode wil inluiden. Het accent zal niet langer vallen op het scheppen van basisfaciliteiten, zoals het aanleggen van havens maar op een snelle en systematische verwezenlijking van het doel dat men zich voor ogen heeft gesteld.

MEERJARENPLAN

Dat doel is de sociale, culturele, economische en politieke ontwikkeling van de bevolking en de opvoeding tot zelfbestuur. Voor de ontwikkeling van Nieuw Guinea is een meerjarenplan ontworpen. Daarnaast zijn er plannen ontworpen voor de streeksgewijze ontwikkeling. De nu ingediende begroting geeft al enkele grondslagen of voorbereidingen aan voor zulk een stelselmatige ontwikkeling.

Daarbij valt het op dat in toenemende mate de hulp zal worden ingeroepen van het Ontwikkelingsfonds van de Europese Economische Gemeenschap. In dit fonds dragen de zes landen van de gemeenschap bij, voor de uitvoering van bepaalde projecten in elkaars overzeese gebiedsdelen.

Financiële hulp zou wat Nieuw Guinea betreft nodig zijn bij de voorgenomen gedeeltelijke drooglegging van de Grime-Sekoli vlakte. De regering wil dit gebied in cultuur laten brengen.

Bij de exploitatie van de gronden zal volgens de toelichting op de begroting in sommige gevallen nodig zijn de bevolking van dichtbevolkte streken met slechte bodem, te bewegen naar betere gereedgemaakte gebieden te verhuizen om deze in cultuur te brengen.

VOORAL LANDBOUW

Fondsen van de EEG zullen ook nodig zijn voor verder onderzoek naar mineralogische voorkomsten, voor de verwezenlijking van een plan voor geconcentreerde opleiding voor lager en middelbaar personeel voor de landbouw, bosbouw, veeteelt en de binnenvisserij en oprichting van een gezondheids centrum in Hollandia.

Met name op het gebied van de landbouw wordt voortgegaan met de activering van de bevolkings-landbouw. Twee nieuwe subressorten van de landbouwvoorziening worden geopend nl. in de onderafdeling Mimika en de onderafdeling Wardamen. Nieuwe cultuurvelden zullen worden aangelegd in de Baliemvallei, in Biak, Saukore, Agats, Mimika en Wasior.

Op onderwijsgebied zal het bevolkingsonderwijs met 77 gesubsidieerde dorpscholen worden uitgebreid. Er zal een

kweekschool voor onderwijzers worden opgericht. Manokwari wordt de plaats waar het agrarisch- en visserij-onderwijs zal worden geconcentreerd. Deze concentratie is begrijpelijk, omdat de regering daar ook het centrum voor het systematisch onderzoek op het gebied van land- bos- en tuinbouw wil vestigen.

Ten aanzien van de politieke ontwikkeling van Nieuw Guinea herhaalt de minister met nadruk dat inschakeling van de bevolking bij de uitvoering van de overheidsstaak een van de belangrijkste is op weg naar zelfbestuur. De streekgemeenschap Biak-Noemfoor is tot stand gekomen, en aan de wetgevende arbeid met betrekking tot de instelling van een Nieuw Guineeraad is hard gewerkt.

SAAMHORIGHEID

De minister hoopt dat het voorstel tot partiële herziening van de bewindsregeling Nieuw Guinea t.z.t. bij de Kamer zal worden ingediend. Wat betreft de oprichting van een Papoea-vrijwilligers corps zegt de minister in zijn memorie van toelichting dat zulk een corps niet alleen een militaire betekenis heeft. Zij biedt ook een goede gelegenheid het onderlinge saamhorigheidsgevoel van de Papoea's te bevorderen. Papoea-jongeren die tezamen een militaire training ondergaan kunnen, volgens de minister, dragers worden van een eenheidsgedachte, waarvan de ontwikkeling, belemmerd door de geografische en culturele ver-

Indonesie biedt Excuses aan

De Indonesische regering heeft zaterdag haar excuses aangeboden aan de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiger in Djakarta, mr. W.A. Frowein, voor de aanval op de gebouwen in Djakarta.

Het hoofd Europese Zaken van het ministerie van Buitenlandse Zaken, Sadjarwo, heeft deze aangeboden namens zijn regering en gevraagd om een volledige lijst van de berokkende schade. De plaatselijke leger-commandant, kolonel Umar verklaarde de demonstratie diep te betreuren en kondigde aan dat er maatregelen zijn getroffen om herhaling van dergelijke ongewenste incidenten te voorkomen.

Nieuw-Guinea Koerier

Onafhankelijk dagblad voor
Nederlands Nieuw Guinea

Uitgegeven door de
Gebr. Terlaak

Hoofdredacteur

Drs. N. STREEFLAND

Redactie en Administratie
Oranjelaan, Loods 13, Telefoon 171

Abonnementsprijs fl 6,— per maand
fl 16,— per kwartaal bij vooruitbet.

Postabonnementen
fl 6,50 per mnd. fl 17,50 per kwart.

Advertentie tarieven
fl 0,40 per mm. Bij contract (ten-
minste 1000 mm.) fl 0,36 per mm
Familieberichten fl 0,32 per mm

Agente te Hollandia-Binnen:
Mevr. Leeuwenburgh, p/a. Bloemen-
handel "Yvonne"

Agent te Ifar: Bakkerij "BRAUN"

Agent te Manokwari: Hr. Lonho

scheidenheid van het gebied, onmisbaar moet worden geacht.

Voor het bereiken van haar doelstellingen acht de regering internationale samenwerking van grote betekenis. Daarom wordt deze met andere mogelijkheden waar mogelijk bevorderd.

Speciale aandacht tenslotte wordt gevraagd voor de samenwerking met Australië. Deze samenwerking is, aldus de Memorie van Toelichting, in de ontwikkeling van Nieuw Guinea van bijzondere waarde. Wil zij verder slagen met name voor de bevolking van beide delen, dan zal zij in toenemende mate de aandacht vereisen.

Volgens het ochtendblad "De Telegraaf" in Nederland heeft de Nederlandse regering mr. Frowein geïnstrueerd krachtig te protesteren tegen de schending van de ex-territoriale status van de legatie en schadevergoeding te eisen.

Reacties op defensie maatregelen

Verscheidene groeperingen in Nederland hebben met missievers aan de regering in Den Haag gereageerd op de defensie maatregelen.

De oud-strijders drongen, zoals eerder gemeld, reeds aan op verbreking der diplomatieke en commerciële betrekkingen met Indonesië.

Het partij-bestuur van de "Nationale Unie" heeft in een telegram aan de regering de vorm van de voorgenomen

Vervolg op pag 3

DE HAAI IS DOOD

Was het een ongevaarlijke walvishaai?

Gistermiddag om ongeveer 12 uur zijn Hoofdinspecteur Huiberger en Inspecteur Van Wamel er in geslaagd om de haai, die drie dagen lang voor de nodige afleiding in Hollandia heeft gezorgd, dood te schieten.

De gehele ochtend was hij voor de grote steiger van Hollandia achtervolgd door twee boten nl. door de "Wega" van het Gouvernement, en de motorboot van de heer Terlaag, Gouvernements cineast. In totaal moet het dier door tientallen kogels zijn getroffen, maar de verwondingen konden door de remmende werking van het water slechts van zeer licht te aard zijn. Het kwam er voor Hoofdinspecteur Huiberger en inspecteur Van Wamel op aan te wachten tot de haai met zijn kop nagenoeg boven water kwam en dan pas zou hij dodelijk te treffen zijn.

Dit nu gebeurde omstreeks twaalf uur toen het dier langzaam maar zeker tussen de twee boten omhoog kwam en ten slotte met de zeer brede kop in de richting van de "Wega" boven water kwam. Het schot dat toen gelost werd trof hem midden in de kop. Hij wendde zich op zijn linker zij, zodat zijn glanzend witte buik zichtbaar werd, en werd toen voor de tweede maal getroffen onder een van de voorvinnen. Hij spartelde toen met een traagheid die van grote kracht getuigde en zonk als een baksteen. Het hele proces is door de heer R van Leer tot in detail verfilmd voor de Britse televisie.

WALVISHAAI?

De heer Van Leer was het ook, die ons attent maakte op de mogelijkheid, dat men hier te doen heeft gehad met een van de meest onschuldige dieren die er bestaan, nl. met de Walvishaai.

Uitgaande van de publikaties in het boek van de wereldvermaarde Duitse cineast Hans Hass: "Ich fotografierte in den sieben Meeren," kon hij inderdaad met bijna doorslaggevende bewijzen komen. Zoals velen zullen hebben gezien was deze haai niet zo zeer gestreept als wel gespikkeld en hij vertoonde 'n nage noeg volkomen gelijkis met de walvis haai die in het boek van cineast Hass staat afgebeeld.

De heer Hass maakte zijn onnamen in de Rode Zee op 4 mei 1950 en uit het verhaal van zijn ervaringen blijkt duidelijk met welk een sympathiek dier we hier waarschijnlijk te maken hadden.

Hass schrijft: "De walvishaai — Walhai — is de grootste levende haaiensoort, die zich niettemin op onschadelijke en ongevaarlijke wijze voedt met de kleinere zweefdierjes van de zee.

Op mei 1950 lukte het mij en de andere deelnemers aan mijn tweede Rode Zee Expeditie, om 12 mijl van Suakin, als eerste mens een walvishaai te fotograferen en te filmen. Ons exemplaar was ongeveer 10 meter lang — volwassen dieren worden tot 20 meter —. Voor de rest van het dier zwommen leden wij ons niet op onze manier in de moudeholte van de haai terugtrokken.

Over de door mij gemaakte filmopnamen, schreef de New York Times, dat ze met n', op afstand bediende en onder water gedompelde, camera gemaakt moesten zijn. In werkelijkheid zijn we echter tot op een meter afstand naar de haai toegezwommen.

Dit dier is een van de grootste, maar

ook een van de ongevaarlijkste. Men kan op hem gaan zitten en zich aan zijn staart laten meeslepen."

TOCH HUIVERINGWEKKEND.

Dit werpt op de hele zaak een merkwaardig licht, al kan niet ontkend worden, dat een haai, hoe ongevaarlijk hij misschien volgens te boeken ook is, in de haven van Hollandia, een huiveringwekkend element zou zijn gebleven. Dit te meer omdat waarschijnlijk niemand het aandurfde zou hebben, om als proef op de som een meter voor de haai te gaan zwemmen. Toch zou het van belang zijn, incien alsnog kon worden vastgesteld of we hier inderdaad met een Walvishaai te maken hebben gehad. Werkelijk gevaarlijk zijn de blauwe haai, de hamerhaai en de tijgerhaai.

Voor de politie is ook nu echter het probleem van de haai nog niet van de baan: het komt er nu op aan om hem naar open zee te slepen, want anders zou de haven binnenkort vergiftigd raken. Hoe dit ongepakt moet worden, wist men gisteren nog niet. Er zijn pogingen in het werk gesteld om een anker in het lichaam te hakken, maar dat is nog niet gelukt.

Het dier ligt op een diepte dan ongeveer 20 meter met de buik naar boven. Tenslotte kan men zich nog afvragen waarom het dier zo halsschierig in de haven van Hollandia is gebleven. Zou hij door zijn loodsvissen zijn misleid?

Herdenking van gevallenen door VLN

Gistermiddag om vijf uur vond op het Ereveld te Hollandia Binnen de door het Veteranen Legioen georganiseerde herdenking plaats van de gevallen, in het bijzonder die van na 1945, in Indonesië, Korea of waar ook ter wereld. Nadat een erewacht van geuniformeerde veteranen zijn plaats bij het monument had betrokken klonk een hoornsignaal en werd de vlag eerst in top en toen halfstok gehesen. Vervolgens hield pater J. van de Pavert een toespraak: Hij sprak over het symbool dat het halfstok hijsen van de vlag is en over de vele waarden en gevoelens die zich achter dit symbool verbergen. Hij wilde deze herdenking in de eerste plaats zien als een herdenking van heldendom, dat wel is waar achteraf aan de gevallen wordt toegeschreven, maar daarom niet minder reëel is. Want natuurlijk waren zij mensen als wij, met alle eigenschappen van dien, maar toch hebben zij alles gegeven wat ze hadden en dat maakt alle verschil.

Eigenlijk moest de vlag in top gehesen worden, aldus spreker, want wij levenden mogen ons er over verheugen dat alle nationale waarden waarvoor die vlag staat voor ons nog werkelijkheid zijn, juist dank zij het offer dat de anderen hebben gebracht.

Vervolgens legde de voorzitter van het Veteranen Legioen de heer Ario een krans aan de voet van het gedenkteken. Na twee minuten stilte sprak de heer Ario tot de aanwezigen, en zei o.a. dat velen hem hadden afgeraden om deze

Vervolg van pag 1
voorgenomen versterking van de verdediging toegejuicht. De federatie van de Jongeren groep van de Partij van de Arbeid heeft tijdens besprekingen in Utrecht een communiqué uitgegeven waarin verontrusting wordt uitgesproken over de zending van vrijwilligers naar Nieuw Guinea. Aan het bestuur van de Partij van de Arbeid is gevraagd maatregelen te bevorderen, die verdere verslechtering van de betrekking met Indonesië kunnen tegengaan.

herdenking te houden. Laat de doden toch rusten, hadden ze hem gezegd, Maar de heer Ario meende dat het onbillijk was om verschil te maken tussen hen die tijdens de wereldoorlog gevallen waren, en hen die daarna hun leven hadden geofferd. Ook deze waren gevallen voor hetzelfde vaderland, tot welk ras ze ook hadden behoord, aldus de heer Ario.

De vlootpredikant Ds. Kat sprak vervolgens een gebed uit. De plechtigheid die ruim een kwartier duurde werd besloten met een taptoe.

Prof. Lemaire sprak over spijtoptanten

Prof. Mr. W.L.G. Lemaire, de voorzitter van het Nationaal Actiecomité tot steun aan Spijtoptanten in Indonesië heeft enkele weken geleden in Nederland een radio toespraak gehouden waar in hij o.a. het volgende zei:

De groep spijtoptanten omvat vogels van diverse pluimage; ik richt Uw gedachten op het type. De spijtoptant is de kleine burgerman, die rustig werken en leven wil. Hij is maatschappelijk Nederlander, gelijk U en ik en ook anders dan U en ik, precies zoals wij verschillen. Hij is maatschappelijk Nederlander zoals ook de genaturaliseerde Duitser of Hongaar Nederlander is op dezelfde wijze zoals U en ik en toch weer anders. Zo is het uit maatschappelijk oogpunt, maar volgens het nationaliteitsrecht was de spijtoptant enkele jaren geleden Nederlander doch is hij nu Indonesiër, omdat hij voor de Indon. nationaliteit gekozen heeft.

Hoe is dit geschied? Laat ik U eerst iets zeggen over de situatie waarin hij verkeert. Hij leeft, wij weten het vooral uit hetgeen wij lezen en hoorden over de Indonesische gedragingen eind 1957-hij leeft in een baaierd van een jonge maatschappij, die in de donkere dieptepunten van haar bestaan glijdt, zo erg dat wij voor haar opgang bidden moeten. In die maatschappij maakt de spijtoptant, de Nederlandse Indonesiër de kritieke periode van zijn leven door. Zijn nood is niet alleen materiële armoede.

Zeker deze is er. Leven met een heel gezin in één schamele kamer; slapen op de grond zonder matras; arbeidsvreugde een onbekende zaak; er is geen werk en als er wel werk is, in welke omstandigheden en voor hoe lang nog. Jongens en meisjes vallen omnaar hun "moet" gaan om geld en geld alleen. Er is ook en vooral geestelijke ellende. "Zal ik kunnen blijven zijn de mens, die ik ben, met een door Hoger Hand bepaalde bestemming waar ik naar leven kan". "En als ik mijzelf moet afschrijven, moet ik mij toch staande houden voor mijn kinderen ben ik in de gelegenheid de kinderen naar een goede

Vervolg op pag. 4

DE SPORT

van de afgelopen week

HBS — POMS 2—3 Soedira

Een weinig fraaie wedstrijd. Reeds in de eerste de beste minuut wist Bies zijn club aan een voorsprong te helpen 1—0, een stand, waarin de weinig doortastende POMS—aanval in de eerste helft geen verandering wist te brengen. Het duurde dan ook tot vijf minuten na de rust voordat Naderman met een kopbal de gelijkmaker achter HBS—doelman Jansen kon deponeren. 1—1. Na dit doelpunt werd POMF de betere ploeg en ondanks het feit, dat de gevaarlijke Wesinay te weinig in het spel werd betrokken, voerden de roodhemden de stand op tot 1—3.

In de slotfase stelde HRS alles in het werk om de score een draaglijker aanzien te geven, maar verder dan een verrassend doelpunt van Derks kwamen de Kraaien niet.

Daarvoor waren de talrijke schoten te slecht gericht.

HERCULES — HVC 1—2 Valenbreder

Een aardige wedstrijd, waaraan welis waar technisch nog het een en ander mankeerde, maar waarin het enthousiasme en de spanning veel vergoedden.

De eerste helft gaf een licht veldoverwicht van HVC te zien, een overwicht dat beloond werd met twee doelpunten. Eerst was het Gasper Sibi, die een pass van rechts benutte 0—1, waarna aan voerder Lucas Sibi een van zijn voorzetten in een doelpunt zag omgezet 0—2. Nog voor de rust verkleinde Smit met een schot—ineens de achterstand tot 1—2.

Na de thee is Hercules vaak heel dicht bij de gelijkmaker geweest en HVC kreeg het zwaar te verduren. De mooiste kans kreeg rechtsback Bensch in de laatste minuut, toen hij een penalty mocht nemen. Het harde schot werd echter door v.d. Werf gebloerd, waarmee Hercules de toch wel verdiende gelijkmaker ontging.

De stand in de 1e klasse luidt:

WIK	2	2	0	0	11—2	4
HVC	2	2	0	0	4—1	4
POMS	2	2	0	0	6—3	4
ZIGO	1	1	0	0	2—1	2
Zeemacht	1	0	0	1	0—2	0
Hercules	2	0	0	2	2—4	0
HBS	2	0	0	2	3—7	0
EDO	2	0	0	2	2—10	0

WIK winnaar EDO—turnooi.

Uitslagen 1e ronde:

WIK—EDO	2—1
Zeemacht—HBS	2—1
HVC—POMS	2—1
ZIGO—Hercules	2—0

2e ronde:

HVC—ZIGO 0—0

WIK—Zeemacht

Finale:

WIK—ZIGO 4—1

VOETBAL IN NEDERLAND

Ajax—Elinkwijk	1—1
Feyenoord—Fortuna '54	7—1
PSV—Volendam	3—2
DOS—Sparta	3—2
NAC—ADO	3—2
DWS—VVV	1—0
Willem II—Blauw Wit	2—2
MVV—Rapid JC	3—0
Sittardia—Enschede	1—10

Opnieuw liet Ajax een kostbare steek vallen en van de fraaie voorsprong van de Amsterdammers is zodoende niet veel over gebleven. Het ziet er dus toch naar uit, dat de laatste wedstrijd Feyenoord—Ajax de beslissing gaat brengen.

In de onderste regionen is ook Volendam na een éénjarig verblijf in de Eredivisie gedegradeerd. Welke club als derde de Eredivisie verlaat valt moeilijk te voorspellen. Een blik op de ranglijst leert, dat met nog twee wedstrijden voor de boeg, niet minder dan 9 clubs voor de fatale 16e plaats in aanmerking komen.

Ajax	32—48	ADO	32—30
Feyenoord	32—46	DWS	32—30
PSV	32—41	Rapid JC	32—29
DOS	32—38	Blauw-Wit	32—29
NAC	32—38	MVV	32—28
VVV	32—33	Fortuna '54	32—28
Sparta	32—32	Elinkwijk	32—28
Enschede	32—30	Volendam	32—23
Willem II	32—30	Sittardia	32—15
Volewijckers	—	GVAV	2—1
Rigtersbleek	—	Wageningen	3—0

—R'bleek degradeert—

't Gooi — HVC	3—1		
Helmond — SVV	2—1		
Stormvogels — NOAD	3—4		
Fortuna — BVV	3—1		
Veendam — KFC	1—3		
Vitesse — Excelsior	4—2		
GVAV	30—45	HVC	30—28
Vitesse	30—43	Helmond	30—48
NOAD	30—41	Excelsior	30—24
BVV	30—39	Fortuna	30—23
Stormvogels	30—32	SVV	30—23
Wageningen	30—32	't Gooi	30—21
Volewijckers	30—31	Veendam	30—21
KFC	30—29	Rigtersbleek	30—20
Heracles — Graaafschap	2—0		
Go Ahead — Leeuwarden	2—1		
RCH — VSV	1—3		
AGOVV — Alkmaar	0—1		
RBC — DFC	2—2		
SHS — DHC	0—0		
ZFC — Helmondia	1—2		
Hermes DVS — Eindhoven	4—2		

DFC	30—40	AGOVV	30—30
VSV	30—40	Hermes DVS	31—23
Alkmaar	30—40	Eindhoven	30—27
Heracles	30—37	Helmondia	30—24
DHC	30—35	RBC	30—22
Leeuwarden	30—34	Graaafschap	30—21
SHS	31—32	Limburchia	29—19
ZFC	30—31	RCH	29—17
Go Ahead	30—31		

HOCKEY Het Nederlandse hockey—elftal, vijf jaar geleden het sterkste team van Europa, schijnt de inzinking van de laatste jaren geheel te boven te zijn. Nadat achtereenvolgens België — met 2—0 — en Wales — met 3—0 — werden verslagen, bleef het oranje-team zaterdag jl. met 3—0 in de meerderheid tegen het nationale elftal van Groot-Brittannië. Met de Olympische Spelen in zicht een verheugende reeks prestaties.

TENNIS. De Amerikaan Pancho Gonzalez, de sterkste tennisser ter wereld, won onlangs het toernooi voor beroepsspelers in Sydney. In de eindstrijd versloeg hij zijn Australische tegenstander Ken Rosewall met 6—3 en 9—7.

WIELRENNEN. De jaarlijkse lintjesrennen heeft ditmaal ook "iets" opgeleverd voor de wielrensport. Gerrit Schulte, die onlangs zijn prachtige wielercarrière beëindigde, werd benoemd tot ridder in de Orde van Oranje Nassau.

VOETBAL. Uitslagen van amateur-landenwedstrijden:

Frankrijk — Zwitserland	1—0
Peru — Brazilië	2—0
Tsjecho-Slowakije — Oostenrijk	2—1
Nat. China — Zuid-Korea	gestanakt

gestanakt wegens bedreiging van de scheidsrechter door Koreaanse spelers.

ATLETIEK. De Amerikaanse student John Thomas verbeterde tijdens wedstrijden in Philadelphia het wereldrecord hoogspringen, dat met 2.16 meter op naam stond van de Rus Yuri Stepanov. Thomas behaalde een hoogte van 2.17 meter.

VOETBAL. De halve finale in de strijd om de Franse voetbalbeker leverde een verrassende overwinning op van Monaco op Reims. Dit is op zichzelf geen bijzonderheid. Wel bijzonder is het feit, dat temidden van een handvol Franse internationals de Nederlandse linksbuiten van Monaco, Bart Carlier, door de Franse sportpers de ster van het veld werd genoemd.

Voor zijn vertrek naar Frankrijk speelde Carlier in Fortuna '54 en in het Nederlands elftal.

Minister Luns antwoordt op vragen in 2e Kamer

Minister Luns heeft op vragen in het voorlopige verslag van de Tweede Kamer over de begroting van Buitenlandse Zaken verklaard, dat door het uitzenden van de Karel Dorman naar de Nieuw-Guinea wateren blijkt dat Nederland zich zijn verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het gebiedsdeel bewust is. Van Nederland mag worden verwacht, dat het onder alle omstandigheden aan een aanval uitsluitend met eigen middelen het hoofd zal kunnen bieden.

De minister zal de veiligheidssituatie van Nederlands Nieuw Guinea, telkens wanneer daartoe aanleiding bestaat, tot onderwerp van internationaal overleg maken, aldus de Memorie van Antwoord.

Over een eventueel te vormen Melanesische Unie herhaalde minister Luns zijn standpunt, dat deze zaak door de inwoners van de betreffende gebieden moet worden bepaald. Het bestuursbeleid is er thans op gericht geen mogelijkheden voor die keuze door eerdere beslissingen uit te sluiten. De Melanesische Unie is

slechts een van de min of meer voor de hand liggende mogelijkheden, aldus minister Luns.

Rectificatie

Van de zijde van "Bevolkingsvoorlichting" maakt men er ons op attent, dat het opleidings-centrum van de Zuid Pacific Commissie te Honiara voor "litterary production" niet een opleiding voor publicisten, omvat zoals in ons blad van maandag jl. werd gesteld, maar voor typografen.

toekomst te leiden". Dit zijn de vragen, die op de bodem liggen van de zorg en de angst, die de spijtoptant bevangen.

Ware het zo, dat hij in die maatschappij gemeenschapsgenoot is, hij zou zijn lot dragen, kunnen dragen in verbondenheid met deelgenoten. Zo is het niet. Hij bestaat in die maatschappij maar leeft niet uit die maatschappij.

De maatschappij heeft hem apart gezet. Hij is "asing", gemeenschapsvreemde, die volgens de geldende opvattingen ginds de "autochtone nationale geest", de grote waardemeter niet deelachtig kan zijn omdat hij als overblijfsel van een, als duister aangemerkt, Nederlands verleden van de maatschappij wordt beschouwd. En hier blijft het niet bij.

In Indonesië geldt — ook de parlementsstukken zeggen het ronduit — dat er 'n strijd ontzettend is tegen Nederland, 'n strijd vooral om Ned. Nieuw Guinea maar toch ook een strijd van vergelding. In de mens van Nederland is Nederland kwetsbaar. De spijtoptant is gemerkt als mens van Nederland. Hij wordt dus onwillens geplaatst op het strijdtoneel. Losgeslagen elementen ontladen over hem de strijd tegen Nederland. Natuurlijk heeft hij zijn persoonlijke vrienden maar zij kunnen niets veranderen aan de weinig leefbaarheid van de sfeer.

Bij U komt de vraag op wat U en ik anders dan als waarnemers met de zaak te maken hebben. U vraagt zich misschien ook af, of de spijtoptant toch niet door eigen toedoen met spijt vervuld is. Krijgt hij niet zijn trekken thuis door dat hij gokte op het verloofde paard.

Zit daarin niet enige verloochening, enige ontrouw jegens Nederland? Zo'n zienswijze is ongegrond. De spijtoptant is niet te vergelijken met de Nederlander, die in de bezettingstijd voor Hitler Duitsland opteerde en die wij desondanks nu met vergevingsgezindheid tegemoet treden. De spijtoptant koos niet zo maar voor een ander land. Hij koos op de basis van een rechtsgrond, die Nederland bij de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië — mede — in het leven riep. Zijn keuze geschiedde binnen het kader van de z.g. "nieuwe rechtsorde" waardoor de Nederlands-Indonesische Unie ten tonele kwam.

Hij koos voor het onderdaanschap van een deelgenoot van de Unie, waarvan de Kroon gedragen zou worden door ons Koningshuis.

Deze nieuwe rechtsorde is onwerkelijk gebleken één grote illusie.

Wie dit alles ook moge hebben voorzien, de spijtoptant, de kleine man zeker niet. Hij heeft gebouwd op de foutieve visie van de grote koppen. Hij werd daartoe gedreven omdat hij niet uit Indonesië kon wegtrekken en omdat hij dringende Nederlandse stemmen beluisterden kon, die een keuze voor het Indonesische staatsburgerschap voor de op Indonesië- het oude Indonesië- georiënteerde Nederlanders als de natuurlijke oplossing schetsten. Stemmen uit het Nederlandse bedrijfsleven, die zelfs zeiden: wordt ge geen Indonesisch staatsburger dan zal ik U helaas moeten ontslaan. Stemmen uit kerkelijke kringen. Stemmen van ambtenaren van het Nederlandse Hoge Commissaris.

Als wij dat alles in ogenschouw nemen — nogmaals ik stel geen schuld-vraag — als wij doordrongen zijn van de waarheid dat dat alles niet op de

werkelijkheid heeft berust, dan is in verband met de deugd van naastenliefde die bij ons volk zo sterk is, de consequentie dat hier voor ons morele plichten liggen, plichten die nopen de spijtoptant bij ons het toevluchtsoord te bieden, als hij daarnaar verlangt. Natuurlijk rijzen door dit beginsel praktische kwesties, moeilijke kwesties maar de norm staat vast. En laat ons dan hier bij bedenken, dat de liefde de band is der volmaaktheid, waar wij naar streven moeten.

Radioprogramma

Zaterdag 14 mei 1960
06.30 Na de doudhe gr. pl. 07.03 Metro-pole orkest olv. Dolf van der Linden.
07.30 Sluiting.
12.30 Programma-overzicht 12.33 Helmut Zacharias e/z orkest. 13.00 Nieuws. 13.10 "Allerhande" — gevarieerde gram. pl.
13.40 Sportjournaal door Bob Spaak.
14.00 Turk Murphy en zijn Jazzband.
14.30 Sluiting.
20.00 Herh. Nieuws; weerbericht. 20 15 "Merauke" reportage door Jacques Grijping: "Sport en ontspanning in Merauke". 20.30 Muziek op verzoek. 21.15 Orkest G.I. Miller 21.30 Ton van Duyn hoven draagt voor "Moordrecept" van Donnel. 21.45 In St. Germain des Prés zingen: Dorus alias Tom Manders en Henriette Davids. 22.10 Ray Anthony en zijn orkest. 22.30 Musical Nightcap gr. pl. 23.00 Sluiting.

Filmprogramma

ORIENT THEATER vertoont heden 11/5 en morgen 12/5 Ingrid Bergman en Bing Crosby in de klinkende film

"THE BELL'S OF ST. MARY'S"
Een film die tot U spreekt en die U nog lange tijd zal bijblijven. Uitmuntend verhaal, uitstekend spel. U zult deze film nog vele malen willen zien. Morgen 12/5 Hollandia Binnen: "CAPTAIN KIDD AND THE SLAVE GIRL" met Anthony Dexter en Eva Gabor. Sentani morgen 12/5: A YANK IN KO REA met Lon Mc. Callister.

REX THEATER vertoont heden 11/5 en morgen 12/5 de spannende Western

"THE LAWLESS EIGHTIES"
IN HANDEN DER ROODHUIDEN
in Naturama.
met Buster Crabbe, John Smith en Marilyn Saris

Een brave vrouw, die haar man terzijde staat, terwijl deze geterroriseerd wordt door de Roodhuiden uit de omstreken.

Een opeenvolging van SPANNING, MOED en HARDHEID.
Heden in REX 14 jaar
Spoedig in REX de film: TWEE BLAUWE OGEN.

Gevraagd

EEN SECRETARESSE

directe indienstreding, voor de duur van vier maanden bij de Dienst van Openbare Werken.

Sollicitaties mondeling of schriftelijk bij de Secertaris van de Dienst Dok II

Te koop: Keizer dressoir Dok 8 Verten tenstraat 4130 na 5 uur.

No.1451

Niet in gelegenheid persoonlijk afscheid te nemen, wens ik vrienden en kennissen een goed verblijf toe.

D. ANDELA

a.b. Super Conny 10/5

No.1452

Niet in de gelegenheid persoonlijk afscheid te nemen wens ik vrienden en kennissen een goed verblijf in Nieuw Guinea toe.

Mevr. Wed. M. MARTENS

a.b. Super Conny 10/5

No.1452

BEKENDMAKING PTT

Sedert Zaterdag 23 april j.l. is aan de Irenestraat — Dok 8 Zeezijde — ongeveer tegenover de groentenwinkel al daar een telefoon voor openbaar gebruik geplaatst.

Te koop: 1 Bromfiets Merk Fongers; 1 Fiets; 1 Dressoir Djatihout; 1 Tafel Djatihout. Kampherbeek, Dok 8 Land zijde 4195

No.1449

OPEN TAFELTENNIS TOURNOOI

Op 30/5 a.s. e.v.a. in Hercules clubgebouw. Inschrijvingen bij H.H. v.d. Parre Nigimij; J. Kraayenbrink KPM en Bar beheerder.

Uiterlijke inschrijf datum 25-5-'60

No.1448

NIUW! Leuke jurkjes voor meisjes en tieners, vesten, pullovers voor heren en kinderen, angklets, sokjes, damesblouses Horrockses japonnen.

VIJSMA, WITTE OLIFANT

No.1454

NU OOK

Verskillende soorten likeuren waaronder Parfait Amour, Creme de Mandarines en Half om Half.

Tevens zijn er nog steeds heerlijke gebraden haantjes in de

"MOONLIGHT BAY"

Dagelijks geopend tot middernacht
Zaterdag geopend tot 02.30 uur in de ochtend.

Bestellingen worden thuis bezorgd.

Te koop: Fiat 500 Bouwjaar 1958 Nieuw we accu. km stand 16000

Prijs f 3000,—

Te bevr. Mej Richter, p/a. Lagerweij

No.1477

t/o Bakkerij "De Boer" na 17.00 uur

RECTIFICATIE JACHTCLUB

Woensdag 11-5-60 10.00 u v.m. Dames Bridge, te 20.30 uur filmvoorstelling: Bezoek van Prinses Beatrix aan de staat New York. Geen entree.
Donderdag 12-5-60 te 19.30 uur Aanvang voorjaarscompetitie tafeltennis.
Vrijdag 13-5-60 te 20.15 uur Film van de week: **TRAMLIJN BEGEERTE**
Zaterdag 14-5-60 te 20.30 uur Bridge drive.

Te koop: Opklapbaar zitje te bezichtigen Fam. Watson Dok 8 Zeezijde Verten tenstraat 4137

No.1453